

הסכם בדבר מתן מענקי עידוד והמשך תעסוקה – מלחמת חרבות ברזל

לפי חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995

בתוקף הסמכות לפי סעיף 9 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995, ולאחר התייעצות עם ועדת העבודה והרווחה של הכנסת ועם מועצת המוסד לביטוח לאומי, נחתם הסכם בין המוסד לביטוח לאומי ובין ממשלת ישראל, בדבר מתן מענק לעידוד תעסוקה בענפי הבניין והחקלאות, וכן מענק לעידוד המשך תעסוקה לתושבים שהתפנו מבתיהם או שיצאו מבתיהם להתרענונות במסגרת מלחמת חרבות ברזל, כפי שיובא בתוספת.

תוספת

הסכם בדבר מתן מענקי עידוד והמשך תעסוקה – מלחמת חרבות ברזל

שנערך ונחתם בירושלים ביום י"ד בכסלו התשפ"ד (27 בנובמבר 2023)

בין: ממשלת ישראל בשם מדינת ישראל (להלן – הממשלה), המיוצגת על ידי יהונתן רוניק, סגן בכיר לחשב הכללי במשרד האוצר וויקיטוריה סלין, חשבת בכירה במטה החשב הכללי במשרד האוצר;

מצד אחד

לבין: המוסד לביטוח הלאומי (להלן – המוסד) המיוצג על ידי ירונה שלום, ממלאת מקום המנהל הכללי של המוסד וירון ישראלי, חשב המוסד .

מצד שני

הואיל: וביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) החלה מתקפה משולבת על מדינת ישראל, אשר כללה ירי טילים ופשטות גורמים עוינים ברחבי הארץ ובעיקר בדרומה, אשר הובילה להכרזת הממשלה על מלחמת "חרבות ברזל", אשר הובילה, בין היתר, לפינוי של יישובים הסמוכים לגבולות הדרום והצפון מתושביהם;

והואיל: ובפרק הזמן שחלף מאז פרוץ המלחמה קיבלה ממשלת ישראל החלטות שעניינן הסדרת ומתן סיוע לפינוי יישובים באזורי גבולות הדרום והצפון, כמפורט (להלן – החלטות הממשלה):

(א) החלטת הממשלה מס' 950 שעניינה "תכנית פעולה לאומית לביצוע פינוי אוכלוסייה המצויה בסמוך לגבול רצועת עזה וקליטתה – חרבות ברזל" מיום כ"ז בתשרי התשפ"ד (12 באוקטובר 2023) (להלן תיקרא החלטה זו כפי תיקונה מוזמן לזמן – החלטה 950), שבמסגרתה, בין השאר, הוסדר פינוי האוכלוסייה הנמצאת בטווח של עד 4 ק"מ מהגבול עם רצועת עזה;

(ב) החלטת הממשלה מס' 975 שעניינה "תכנית פעולה לאומית לביצוע פינוי אוכלוסייה בגזרת הצפון (0 עד 5 ק"מ מהגבול) וקליטתה – מלחמת חרבות ברזל" מיום ג' בחשוון התשפ"ד (18 באוקטובר 2023) (להלן תיקרא החלטה זו כפי תיקונה מוזמן לזמן – החלטה 975), שבמסגרתה הוסדרה האפשרות לפינוי האוכלוסייה הנמצאת בטווח של עד 5 ק"מ מהגבול הצפוני של מדינת ישראל;

(ג) החלטת הממשלה מס' 978 שעניינה "סיוע המדינה לתושבי העיר אשקלון לאור מלחמת חרבות ברזל" מיום ד' בחשוון התשפ"ד (19 באוקטובר 2023) (להלן תיקרא החלטה זו כפי תיקונה מוזמן לזמן – החלטה 978), שבמסגרתה הוחלט על מתן מענה של לינה ושירותי הארחה לחלק מתושבי העיר אשקלון נוכח ההיקף האינטנסיבי של ירי הטילים על העיר;

(ד) החלטת הממשלה מס' 988 שעניינה "סיוע המדינה לתושבי יישובי הדרום המצויים בטווח של 0 עד 7 ק"מ מגבול רצועת עזה ותושבי העיר שדרות לאור מלחמת 'חרבות הברזל' ותיקון החלטות ממשלה" מיום ח' בחשוון התשפ"ד (23 באוקטובר 2023) (להלן תיקרא החלטה זו כפי תיקונה מוזמן לזמן – החלטה 988), שבמסגרתה הוחלט על מתן מענה של לינה ושירותי הארחה לתושבי העיר שדרות וכן לתושבי יישובים המנויים בנספח א להחלטה 988 וכן על תיקון החלטה 950, החלטה 975 והחלטה 978;

(ה) החלטת הממשלה מס' 1006 מיום י"ד בחשוון התשפ"ד (29 באוקטובר 2023) (להלן תיקרא החלטה זו כפי תיקונה מוזמן לזמן – החלטה 1006), שקבעה שינויים וערכונים בהחלטות הממשלה המובאות לעיל.

והואיל: ובשל מצב הלוחמה נוצר חוסר עובדים בענפי החקלאות והבניין אשר מאופיינים בעובדים זרים בכל הארץ, ובשים לב לקושי לגייס עובדים לתעסוקה ביישובים מפונים, בסמוך לגבולות המדינה מדרום ומצפון;

והואיל: ויצאה לעבודה והמשכיות תעסוקתית הינה חלק מהמאמץ המלחמתי ומחוסנו של המשק, נבנתה תכנית סיוע לעובדים ומעסיקים שתתמוך בגיוס מהיר של עובדים בענפים שאיבדו מספר רב של עובדים בעת הנוכחית ותעודד חזרה של עובדים מפונים למקומות עבודתם הקבועים;

והואיל: והממשלה מעוניינת לעודד עובדים לעסוק בענפי החקלאות והבניין, וזאת באמצעות מתן מענקים חודשים לעובדים חדשים בענפים אלה, וכפי שבא לידי ביטוי בדיון ועדת השרים לענייני חברה וכלכלה מיום כ"ד בחשוון התשפ"ד (8 בנובמבר 2023);

והואיל: והמוסד מוכן לבצע את תשלום המענקים בהתאם להוראות הסכם זה, לאחר שהתמלאו התנאים האמורים בסעיף 9 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995.

¹ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210.

לפיכך הוסכם והותנה בין הצדדים כלהלן:

1. הגדרות

בהסכם זה

"החלטות הממשלה" – החלטה 950, החלטה 975, החלטה 978 והחלטה 988, החלטה 1006 וכל החלטה אחרת שתקבל על ידי הממשלה בנוגע לפינוי או רענון תושבי יישוב בעקבות מלחמת חרבות ברזל;
"חוק הביטוח הלאומי" – חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995;
"יישוב מפונה" – אחד היישובים המנויים בהחלטות הממשלה, לרבות יישובים שיתווספו להחלטות הממשלה מזמן לזמן לעת, אך בכל מקרה לא יגרע יישוב מהוראות הסכם זה אף אם נגרע מהחלטות הממשלה לאחר חתימת הסכם זה;
"המועד הקובע" – כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023);
"מענק עידוד" – מענק עידוד המשכיות תעסוקתית, בהתאם להוראות הסכם זה;
"מענק תמרוץ" – מענק תמרוץ יציאה לעבודה, בהתאם להוראות הסכם זה;
"עבודה בענף מוכה" – ביצוע כל עבודה באתר בנייה, וכן עבודה באתרי גידול חקלאיים ובבתי אריזה, והכול כמשמעותם בלוח ח' לחוק הביטוח הלאומי, בהתאם לנתונים שבידי המוסד, ולמעט עבודה פקידותית בענפים אלה;
"עובד" – עובד תושב ישראל;

"תקופת מענק העידוד" – התקופה שמיום י"ז בחשון התשפ"ד (1 בנובמבר 2023) ועד ליום י"ט בטבת התשפ"ד (31 בדצמבר 2023);

"תקופת מענק התמרוץ" – התקופה שמיום י"ז בחשון התשפ"ד (1 בנובמבר 2023) ועד ליום כ"א באדר ב' התשפ"ד (31 במרס 2024).

2. מענק תמרוץ

(א) עובד זכאי למענק תמרוץ אם מתקיימים בו כל אלה (בסעיף זה – עובד זכאי):

- (1) העובד החל לעבוד בענף המוכה לאחר המועד הקובע ולא יאוחר מיום י"ט בטבת התשפ"ד (31 בדצמבר 2023), ולא עבד כלל באחד הענפים המוכים במהלך שלושת החודשים שקדמו למועד הקובע;
 - (2) העובד הגיע פיזית לעבודה בחצרי המעסיק 11 ימים לפחות בכל חודש העסקה;
 - (3) הכנסתו החודשית של העובד כמשמעותה בסעיף 344 או 344א לחוק הביטוח הלאומי, לפי העניין, בכל חודש קלנדרי שבו הועסק בענף המוכה בתקופת מענק התמרוץ לא תפחת מסך של 2,786 שקלים חדשים.
- (ב) עובד זכאי יקבל מענק, נוסף על הכנסתו החודשית, בעבור כל חודש העסקה כמפורט:
- (1) בעבור חודש ההעסקה הראשון – 3,000 שקלים חדשים;
 - (2) בעבור חודש ההעסקה השני, ובלבד שהוא ברצף לחודש ההעסקה הראשון – 3,000 שקלים חדשים;
 - (3) בעבור חודש ההעסקה השלישי, ובלבד שהוא ברצף לחודש ההעסקה השני – 4,000 שקלים חדשים.
- (ג) עובד הזכאי למענק לפי סעיף קטן (ב), ומקום עבודתו בענף מוכה הוא ביישוב מפונה, ישולם לו מענק כפול מהמענק לו זכאי לפי סעיף קטן (ב).
- (ד) הזכאות היא למענק אחד עבור עובד והוא יינתן בשל עמידה בתנאי המענק אצל מעסיק אחד.

3. מענק עידוד

(א) עובד זכאי למענק עידוד אם מתקיימים בו כל אלה (בסעיף זה – עובד זכאי):

- (1) מקום מגוריו הקבוע הוא ביישוב מפונה, או שהוא נכלל באוכלוסייה מסוימת של תושבי היישוב שהוחלט לפנותה בהחלטות הממשלה, או שמקום מגוריו הקבוע אינו ביישוב מפונה אך מקום עבודתו הוא ביישוב מפונה;
 - (2) עבד אצל מעסיק בחודש אחד לפחות מבין החודשים יולי, אוגוסט וספטמבר 2023 (להלן – חודש מוכה);
 - (3) הוא אינו עובד של מעסיק ציבורי כהגדרתו בתקנות שעת חירום (הרחבת הסכם יציאה לחופשה על המגור הציבורי הרחב בשל נגיף הקורונה החדש), התש"ף-2020;
 - (4) עובד זכאי יקבל מענק, נוסף על הכנסתו החודשית, בסך של 3,000 שקלים חדשים לכל חודש עבודה קלנדרי במהלך תקופת מענק העידוד שבו עבד אצל אותו מעסיק שאצלו הועסק בחודש המוכה, ובלבד שהגיע פיזית לעבודה בחצרי המעסיק 11 ימים לפחות בכל חודש קלנדרי כאמור.
- (ב) הזכאות היא למענק אחד בעבור עובד והוא יינתן בשל עמידה בתנאי המענק אצל מעסיק אחד.
- (ג) על אף האמור בסעיף קטן (א), הזכאות למענק לפי סעיף זה תחול מתום תקופת מענק העידוד ועד ליום כ"א באדר ב' התשפ"ד (31 במרץ 2024). בעבור כל חודש שלגביו נקבע בהחלטות הממשלה, כפי שיחולו מזמן לזמן, כי באותו חודש מקום מגוריו הקבוע של עובד הוא ביישוב מפונה, או שהוא נכלל באוכלוסייה מסוימת של תושבי היישוב שהוחלט לפנותה, או שמקום מגוריו הקבוע אינו ביישוב מפונה אך מקום עבודתו הוא ביישוב מפונה.

4. הגשת בקשה למענק

(א) הגשת בקשה למענק תמרוץ –

(1) עובד יגיש למוסד בקשה לתשלום מענק תמרוץ, החל מתום כל חודש המזכה אותו במענק בתקופת הזכאות למענק ולא יאוחר מיום ב' בניסן התשפ"ה (31 במרס 2025);

(2) בקשה למענק תמרוץ תוגש למוסד באופן מקוון באתר האינטרנט של המוסד, בהתאם לטופס שיפורסם באתר האינטרנט של המוסד, ותכלול את כל פרטי המידע להם זקוק המוסד על מנת לבדוק את הזכאות למענק ולשלמו.

(ב) הגשת בקשה למענק עידוד –

(1) מעסיק יגיש למוסד בקשה לתשלום מענק עידוד עבור עובדיו הזכאים למענק עידוד, החל מתום כל חודש המזכה את העובד במענק בתקופת הזכאות למענק, ולא יאוחר מיום א' בטבת התשפ"ה (1 בינואר 2025);

(2) עובד שלא הוגשה בעדו בקשה למענק על ידי המעסיק בתוך 60 ימים מתום כל חודש המזכה את העובד במענק, יהיה רשאי להגיש בקשה למוסד החל ממועד זה ולא יאוחר מיום ה' בתמוז התשפ"ה (1 ביולי 2025);

(3) בקשה למענק עידוד תוגש למוסד באופן מקוון באתר האינטרנט של המוסד, בהתאם לטופס שיפורסם באתר האינטרנט של המוסד, ותכלול את כל פרטי המידע להם זקוק המוסד על מנת לבדוק את הזכאות למענק ולשלמו.

(ג) מענק תמרוץ או מענק עידוד לפי העניין ישולם לחשבון הבנק של העובד, כפי שידוע למוסד.

(ד) מענק תמרוץ או מענק עידוד לפי העניין ישולם לאחר קבלת דיווח המעסיק בהתאם לסעיף 355 לחוק הביטוח לאומי, ולאחר שהושלמה תקופת ההעסקה המזכה בכל מענק, לפי העניין, ולא לפני היום ה-20 לחודש העוקב לחודש שבו הוגשה כל בקשה.

5. הוראות שונות

(א) על תשלום המענקים הניתנים לפי הסכם זה, יחולו הוראות פרק י"ד לחוק הביטוח הלאומי בשינויים המחוייבים.

(ב) מענק לפי הסכם זה לא ייחשב הכנסה לעניין כל דין, בהתאם להוראות סעיף 406(ד) לחוק הביטוח הלאומי, כנוסחו בסעיף 5(5) לחוק התוכנית לסיוע כלכלי (הוראת שעה – חרבות ברזל), התשפ"ד-2023.

(ג) אם עובד עמד בתנאי הזכאות הן למענק עידוד והן למענק תמרוץ והוגשה בקשה לקבלת שניהם, ישולם לו המענק בסכום הגבוה יותר.

(ד) במקרה שבו יימצא כי שולם מענק לעובד ביתר, יהיה רשאי המוסד להפעיל כל סמכות לפי דין לצורך קיזוז וניכוי הסכום ששולם ביתר לעובד.

(ה) הסכם זה יעמוד בתוקפו עד ליום כ"ד בסיון התשפ"ד (30 ביוני 2024); הצדדים רשאים להסכים על הארכת ההסכם לתקופות נוספות, שלא יעלו במצטבר על 90 ימים נוספים וכן רשאים הם להסכים על הארכת תקופת מענק העידוד ותקופת מענק התמרוץ עד לתום תקופת תוקפו של ההסכם; הסכימו הצדדים על הארכת ההסכם כאמור תתפרסם הודעה על כך באתר האינטרנט של המוסד.

(ו) מימון, החזר הוצאות וביצוע –

(1) המענקים לפי הסכם זה ישולמו על חשבון אוצר המדינה באמצעות המוסד;

(2) המוסד יגיש לממשלה, באמצעות משרד האוצר, חשבון מפורט של סכום ההוצאה לפי הסכם זה, שהוציא המוסד בפועל;

(3) הממשלה תשפה את המוסד, באמצעות משרד האוצר, בסכום שהוא ישלם לפי הסכם זה, וזאת לפי נוהל השתתפות אוצר המדינה בתשלומי המוסד לביטוח לאומי (להלן – הנוהל);

(4) הממשלה, באמצעות משרד האוצר, תשפה את המוסד לפי החלק היחסי מההוצאות המינהליות של המוסד הנובעות מביצוע הסכם זה כפי שהיו בפועל ובהתאם לנוהל.

ולראיה באו הצדדים על החתום

יהונתן רוניק	ויקטוריה סלין	ירון ישראלי	ירונה שלום
סגן בכיר לחשב הכללי	חשבת בכירה במטה החשב הכללי	חשב המוסד	ממלאת מקום המנהל הכללי
משרד האוצר	המוסד לביטוח לאומי		

י"ד בכסלו התשפ"ד (27 בנובמבר 2023)
(חמ 6592-3)